

Vad stoppar oss från att blåsa liv i gamla vindkraftverk och öka den skånska elproduktionen?

Skåne riskerar att förlora 70% av vindturbinerna i drift idag eftersom de närmar sig sin tekniska livslängd. Om vindkraftsägare väljer repowering kan produktionen istället mångdubblas. Vad är hindren?

Repowering innebär att befintliga vindkraftverk uppgraderas eller ersätts med ny teknik på samma plats. Examensarbetet *En andra vind* undersöker vilka hinder som gör att vindkraftsägare i Skåne skulle välja nedmontering framför repowering, trots den stora potentialen för ökad fossilfri elproduktion.

I Skåne började vindkraften att byggas ut tidigare än i resten av Sverige. Det var teknikpionjärer som tog täten, ofta privatpersoner eller småföretagare som såg en ny chans att utöka sin verksamhet. Nu börjar de vindkraftverken att närma sig sin tekniska livslängd och det innebär att små vindkraftägare behöver göra ett val för vad som ska hända med de gamla turbinerna. Vad finns det för tekniska, ekonomiska och regulatoriska hinder som påverkar valet att antingen avveckla ett vindkraftverk eller att åta sig en repowering?

Idag är en fullständig repowering, eller ett generationsskifte, rättsligt samma sak som en nyetablering av ett vindkraftverk. Det innebär långa tillståndsprocesser med osäkra utfall, trots att repowering ofta leder till mindre miljöpåverkan per producerad kilowattimme och en högre lokal acceptans än nybyggnationer.

Studien visar på att det finns skillnader mellan mindre vindkraftsägare och större. Till exempel har mindre ägare en större osäkerhet kring tillståndsprocessen och tillgänglig teknik, medan större ägare ser mer hinder med elnätsanslutningen och försvarsmaktens påverkan på tillståndsprocessen. Resultaten pekar på behov av bättre information, tydligare regelverk och fler forum för dialog mellan aktörer.

Ett särskilt uppmärksammat resultat är bristen på en gemensam definition av begreppet repowering. Företagen i samma bransch har inte samma definition vilket kan leda till förvirring. Mest uppseendeväckande är att den av regeringen föreslagna definitionen av repowering inte stämmer överens med EU:s definition. Detta riskerar att skapa ytterligare osäkerhet i tillståndsprocesserna.

Sammantaget visar studien att repowering kan spela en viktig roll för Skånes framtida elförsörjning. För att potentialen ska tas till vara krävs tydligare regler, mer förutsägbara tillståndsprocesser och bättre anpassning av lagstiftningen till repoweringens faktiska påverkan.